

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

«Təsdiq edirəm»:

**Tədris məsələləri üzrə prorektor vəzifəsini
icra edən: _____ dos.Z.Məmmədov**

“ 12 ” 09 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisasın şifri və adı: 7001001- Pedaqogika

İxtisaslaşmanın adı: Məktəbəhazırlığın təşkili

Fakültə: Filologiya və ibtidai təhsil

Kafedra: İbtidai təhsil və məktəbəqədər təlim

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Məktəbəhazırlıq qruplarında təlimin təşkili

Kodu: MIF-B01.04

Tədris ili: I (2025-2026) Semestr - I

Tədris yükü. Cəmi-180 saat: auditoriya- 30 saat (15 saat mühazirə, 15 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat: Dos.Əliyev Ayəddin Baldadaş oğlu

Məsləhət günləri və saati: V gün saat 13⁰⁰-14⁰⁰.

E-mail ünvanı: ayeddin59@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., H.Abdullayev küç., 21

III. Tövsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas ədəbiyyat

1. Azərbaycan Respublikasında məktəbəqədər təhsilin yeniləşdirilməsi Proqramı. (2007-2010-cu illər)

2. Təhsil haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu.

3. Rüstəмова G. Beşyaşlıların qısa müddətli təlim qruplarında məktəbə hazırlanması üçün proqram. YUNISEF.

4. Abbasov Ə., Əhmədov A. Məktəbəqədər təhsilin konseptual problemləri. //Kurikulum, 2019, № 2, səh.8-15.

5. Fəal təlim. Təlimatçılar və müəllimlər üçün vəsait. Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi/ Təhsilin İnkişafı Mərkəzi, Bakı, 2021.

6. İnnovativ dərs modelləri. Müəllimlər üçün metodik vəsait. Bakı, Açıq Cəmiyyət İnstitutu – Yardım Fondu, 2022.

7. Kurikulum islahatı: tədqiqatlar, nəticələr. Bakı, TPI, 2021.

Əlavə ədəbiyyat

8. "Məktəbəqədər təhsilin dövlət standartı və proqramı".

9. Pometun E. İnteraktiv təlim. (Müəllimlər üçün tədris vəsaiti) Bakı, 2018.

10. Veysova Z. Fəal (interaktiv) təlim: Müəllimlər üçün vəsait, UNICEF, 2017.

11. Zake D. Hərəyə bir portağal payı. Bakı, 2008.

12. Məktəbəhazırlıq qrupuna aid bədii tefəkkürün inkişafı, musiqi və fiziki mədəniyyət məşğələləri üzrə müəllim üçün metodik vəsait. 2020

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənnin tədrisinə zərurət yoxdur.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Məktəbəqədər hazırlıq qruplarında təlimin təşkili uşaqların məktəbə uğurlu adaptasiyası və təhsil prosesinə hazırlığı baxımından çox önəmlidir. Bu

qrupların əsas məqsədi uşaqlara məktəb həyatının əsas tələblərini öyrətmək, onların sosial, psixoloji və intellektual inkişafını dəstəkləməkdir. Əlavə olaraq, məktəbəqədər hazırlıq qruplarında təlim zamanı uşaqların maraqları, yaş xüsusiyyətləri və psixoloji vəziyyətləri nəzərə alınmalıdır. Təlim həmçinin uşaqların özünüifadə bacarıqlarının inkişafına da yönəlməlidir. Fənnin tədrisində tələbələr təlim işlərinin nəzəri məsələlərinin praktik həlli yollarını öyrənir, təlim və tərbiyə müəssisəsində tərbiyəçilik fəaliyyətinin bütün istiqamətlərini mənimsəyirlər. Kursun tədrisində bir sıra nəzəri məsələlərlə yanaşı, təhsil müəssisələrində həyata keçirilən tərbiyə işlərinin təşkil formaları, metodları, səciyyəvi xüsusiyyətləri, tərbiyə prosesinin təşkilinə verilən pedaqoji-metodik tələblər, müəllim-şagird münasibətlərinin pedaqoji əsasları, nəzəriyyə ilə təcrübənin qarşılıqlı əlaqə imkanları, tərbiyə işlərinə rəhbərlik, həmçinin yeni texnologiyalarla əlaqədar məsələlərə aydınlıq gətirilir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və ya laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan biletinə, bir qayda olaraq fənn üzrə proqram materialını əhatə edən 5 sual daxil edilir. Hər sual 10 bala qədər qiymətləndirilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzusunun mətnini tam açə bilər.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. *Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)*

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda esasnəmədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməli.

X. Təqvim-mövzu planı: 30 saat (15 saat müəhazirə, 15 saat seminar)

No	Keçilən mövzuların məzmunu	Müh.	Sem.	Tarix
I kollokvium mövzuları				
1.	Məktəbəhazırlıq anlayışı, məqsəd və vəzifələri Plan : PLAN: 1.Məktəbəqədər təhsil təhsilin ilk pilləsi kimi 2. Məktəbə hazırlığın məqsəd və vəzifələri 3. Məktəb təliminə hazırlığın ümumi göstəriciləri Mənbə: [2;4;6;7;11,12]	2	2	
2.	Uşaqların məktəbə hazırlığının təşkili Plan : 1.Məktəbəhazırlıq və dövlət siyasəti. 2.Məktəbəhazırlığın xüsusiyyətləri. 3.Məktəbəhazırlığın inkişaf sahələri 4. Məktəbəhazırlıq dövründə təlimin xüsusiyyətləri Mənbə: [2;3;5;6;8]	2	2	
3.	5 yaşlı uşağın fiziologiyası, psixologiyası, öyrənmə xüsusiyyətləri Plan: 1.Məktəbəhazırlıq dövr uşaqların anatomik-fizioloji inkişafı. 2.Məktəbəhazırlıq dövr uşaqlarda idraki proseslər. 3.Məktəbəhazırlıq dövr uşaqlarda ümumiləşdirmə bacarığını formalaşdırmaq Mənbə: [2;5;6;10]	2	2	
4.	Uşağın inkişafında oyunun rolu Plan: 1.Məktəbəhazırlıq mərhələsində oyunun rolu. 2. Məktəbəqədər yaş dövrü üçün oyunların növləri 3. Müxtəlif materiallarla oyunları 4. Didaktik oyunlar Mənbə: [2;6;11;12]	2	2	
II kollokvium mövzuları				
5.	Məktəbəqədər hazırlıq qruplarında valideynlərlə iş Plan: 1. Ailənin uşağın ilk müəllimi və məktəbəqədər müəssisələrin tərəfdaşı kimi 2. Valideynlərlə işin təşkili. 3. Valideynlər üçün tövsiyələr Mənbə: [1,3, 6;7;8;11;12]	2	2	
6.	Fəal təlimin forma və metodları Plan: 1.Məktəbəhazırlıq siniflərində fəal təlim və onun mərhələləri 2. İş üsulları: əqli hücum, tap-tapmaca, nağıletmə, müzakirə, şəxələndirmə, problemli vəziyyət, oyunlar, suallar, söz assosiasiyaları. 3. Fəal təlim üzrə məşğələ nümunəsi. 4. Məşğələnin müzakirəsinin təşkili. 5. İş formaları Mənbə: [4;6;7;11,12]	2	2	
7.	Təlimin planlaşdırılması və gündəlik rejim Plan: Təlimin planlaşdırılması Mənbə: [1,2;4;6;7;11,12]	2	2	
8.	Uşaqların inkişaf səviyyəsinin qiymətləndirilməsi Plan: 1. Qiymətləndirmə və dəyərləndirmə üzrə qayda və tələblər. 2. Qiymətləndirmə və dəyərləndirmə üsulları 3. «Uğur pedaqogikası» – inkişafetdirici təhsilin əsasında duran pedaqoji strategiyadır. 4. Uşağın idraki	1	1	

	fəallığının stimullaşdırma qaydaları	5.Yaradıcı tapşırıqlar zamanı istifadə edilən əsas prinsiplər.			
	Mənbə: [2;4;5;6;7;11,12]				

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Təlim nəticəsində magistrantın əldə etməli olduğu təsəvvür, bacarıq və verdişlər:
 -elmi-tədqiqat sahəsi üzrə məqsəd və vəzifələrin, elmi-nəzəri araşdırmaların əhəmiyyəti; - müqayisə, ümumiləşdirmə və sistemləşdirmə; -konkretləşdirmə, tənqidi yanaşma, ziddiyyətləri görmə bacarığı; - təhlil etmə bacarıq və verdişlərinin formalaşdırılması.

XII. Fənn üzrə təlim nəticələri:

- FTN 1. Məktəbəqəhazırlıq qruplarında təlimin əsas prinsiplərini, məqsəd və vəzifələrini izah edir.
- FTN 2. Təlim prosesinin təşkili üçün istifadə olunan metod və üsulları, pedaqoji texnologiyaları bilir.
- FTN 3. Uşaqların yaş xüsusiyyətlərini və inkişaf səviyyələrini nəzərə alaraq təlimin necə planlaşdırıldığını başa düşür.
- FTN 4. Təlimin təşkilində valideynlərlə əməkdaşlığın rolunu və əhəmiyyətini izah edir.
- FTN 5. Məktəbəqəhazırlıq qruplarında təlim prosesini planlaya və təşkil edə bilir.
- FTN 6. Fərdi və qrup məşğələlərində uşaqların inkişaf səviyyəsinə uyğun metod və vasitələrdən istifadə edir.
- FTN 7. Təlim prosesində oyun, yaradıcılıq və interaktiv fəaliyyətləri effektiv tətbiq edir.
- FTN 8. Valideynlərlə əlaqəni qurur və onların təlim prosesinə cəlb olunmasını təmin edir.
- FTN 9. Təlim nəticələrini qiymətləndirir və uşaqların fərdi inkişafına uyğun düzəlişlər edir.
- FTN 10. Məktəbəqəhazırlıq təlimində müasir pedaqoji yanaşmaları və innovativ texnologiyaları tətbiq edir.
- FTN 11. Uşaqların fərdi xüsusiyyətlərinə uyğun olaraq təlimi fərdiləşdirir və inklüziv yanaşmanı təmin edir.
- FTN 12. Komanda şəklində işləyərək həmkarlarla, valideynlərlə və digər mütəxəssislərlə əməkdaşlıq qurur.
- FTN 13. Təlim prosesində yaranan problemləri təhlil edir və səmərəli həll yolları tapır.
- FTN 14. Peşəkar etikaya və pedaqoji məsuliyyətə uyğun fəaliyyət göstərir.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Fənn üzrə kollokvium sualları:

I KOLLOKVİUM SUALLAR

1. Məktəbəqədər təhsil təhsilin ilk pilləsi kimi
2. Məktəbə hazırlığın məqsəd və vəzifələri
3. Məktəb təliminə hazırlığın ümumi göstəriciləri
4. Məktəbəhazırlıq və dövlət siyasəti.
5. Məktəbəhazırlığın xüsusiyyətləri.
6. Məktəbəhazırlığın inkişaf sahələri
7. Məktəbəhazırlıq dövründə təlimin xüsusiyyətləri
8. Məktəbəhazırlıq dövr uşaqların anatomik-fizioloji inkişafı.
9. Məktəbəhazırlıq dövr uşaqlarda idraki proseslər.
10. Məktəbəhazırlıq dövr uşaqlarda ümumiləşdirmə bacarığını formalaşdırmaq

II KOLLOKVİUM SUALLARI :

1. Məktəbəqədər yaş dövrü üçün oyunların növləri
2. Müxtəlif materiallarla tədqiqat oyunları
3. Didaktik oyunlar
4. Ailənin uşağın ilk müəllimi və məktəbəqədər müəssisələrin tərəfdaşı kimi
5. Valideynlərlə işin təşkili.
6. Məktəbəhazırlıq siniflərində fəal təlim və onun mərhələləri
7. İş üsulları: əqli hücum, tap-tapmaca, nağıletmə, müzakirə, şəxələndirmə
8. İş üsulları: problemlı vəziyyət, oyunlar, suallar, söz assosiasiyaları.
9. Fəal təlim üzrə məşğələ nümunəsi.
10. Təlimin planlaşdırılması

XV.Fənn üzrə imtahan sualları:

1. Məktəbəqədər təhsil təhsilin ilk pilləsi kimi
2. Məktəbə hazırlığın məqsəd və vəzifələri
3. Məktəb təliminə hazırlığın ümumi göstəriciləri
4. Məktəbəhazırlıq və dövlət siyasəti.
5. Məktəbəhazırlığın xüsusiyyətləri.
6. Məktəbəhazırlığın inkişaf sahələri
7. Məktəbəhazırlıq dövründə təlimin xüsusiyyətləri
8. Məktəbəhazırlıq dövr uşaqların anatomik-fizioloji inkişafı. Məktəbəhazırlıq dövr uşaqlarda idraki proseslər.
9. Məktəbəhazırlıq dövr uşaqlarda ümumiləşdirmə bacarığını formalaşdırmaq
10. Məktəbəhazırlıq mərhələsində oyunun rolu.
11. Məktəbəqədər yaş dövrü üçün oyunların növləri
12. Müxtəlif materiallarla tədqiqat oyunları
13. Didaktik oyunlar
14. Ailənin uşağın ilk müəllimi və məktəbəqədər müəssisələrin tərəfdaşı kimi
15. Valideynlərlə işin təşkili.
16. Valideynlər üçün tövsiyələr.
17. Məktəbəhazırlıq siniflərində fəal təlim və onun mərhələləri
18. İş üsulları: əqli hücum, tap-tapmaca, nağıletmə, müzakirə, şəxələndirmə,
19. Problemlı vəziyyət, oyunlar, suallar, söz assosiasiyaları fəal təlim üsulları kimi.
20. Fəal təlim üzrə məşğələ nümunəsi.
21. Məşğələnin müzakirəsinin təşkili.
22. İş formaları
23. Təlimin planlaşdırılması
24. Qiymətləndirmə və dəyərləndirmə üzrə qayda və tələblər.
25. Qiymətləndirmə və dəyərləndirmə üsulları

27. Uşağın idrakı feallığının stimullaşdırma qaydaları
28. Yaradıcı tapşırıqlar zamanı istifadə edilən əsas prinsiplər.

İbtidai təhsil və məktəbəqədər təlim kafedrasının 05 sentyabr 2025-ci il tarixli iclasında təsdiq olunmuşdur.

Kafedra müdiri:

dos. A.B. Əliyev

Fənn müəllimi:

dos. A.B. Əliyev